

**INSTRUKCJA
POLSKIEGO ZWIĄZKU ŻEGLARSKIEGO NR 1/2016
W SPRAWIE PRZEPROWADZANIA
EGZAMINÓW NA PATENTY ŻEGLARSKIE**

Na podstawie:

- 1) art. 37a Ustawy z dn. 21 grudnia 2000 r. o żegludze śródlądowej (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1097, 2642);
  - 2) Rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki z dnia 9 kwietnia 2013 r. w sprawie uprawiania turystyki wodnej (Dz. U. z 2013 r. poz. 460 z późn. zm.);
  - 3) Rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki oraz Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 22 maja 2013 r. w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania upoważnienia do przeprowadzania egzaminu potwierdzającego posiadanie odpowiedniej wiedzy i umiejętności z zakresu żeglarstwa oraz warunków kadrowych i organizacyjnych koniecznych do przeprowadzania tego egzaminu (Dz. U. z 2013 r. poz. 602 z późn. zm.);
  - 4) Uchwały nr 267/Z/XXXVII Zarządu Polskiego Związku Żeglarskiego z dnia 13 października 2015 r. w sprawie wdrożenia Elektronicznego systemu obsługi egzaminów na patenty żeglarskie;
- Zarząd Polskiego Związku Żeglarskiego wprowadza co następuje:

**ROZDZIAŁ I
POSTANOWIENIA OGÓLNE**

1. Do przeprowadzania egzaminów na patenty żeglarskie jest uprawniony Polski Związek Żeglarski, zwany dalej PZZ.
2. W ramach przeprowadzania egzaminu PZZ może zlecić na podstawie umowy obsługę części procesu egzaminów na patenty żeglarskie okręgowym związkowi żeglarskim, zwanym dalej OZZ.
3. Osobą zatwierdzającą egzaminy i odpowiedzialną za ich przeprowadzanie jest wiceprezes PZZ właściwy ds. szkolenia.
4. Polski Związek Żeglarski przeprowadza egzaminy w ośrodkach własnych, centrach egzaminacyjnych oraz ośrodkach OZZ. Dopuszcza się przeprowadzanie egzaminów w innych miejscach na warunkach uzgodnionych z PZZ.

**ROZDZIAŁ II
ZGŁASZANIE I ZATWIERDZANIE EGZAMINU**

1. Podmiot, w którym planowany jest egzamin najpóźniej 14 dni przed jego rozpoczęciem, składa za pomocą systemu elektronicznego do PZZ wnioski o przeprowadzenie egzaminu na patent żeglarza jachtowego lub jachtowego sternika morskiego.
2. Miejsce i jachty do przeprowadzenia egzaminu muszą odpowiadać wymaganiom określonym w rozporządzeniu, o którym mowa w pkt. 3 wstępu do niniejszej instrukcji. Jachty, na których będzie prowadzony egzamin muszą być sprawne technicznie i wyposażone w niezbędne urządzenia umożliwiające wykonywanie wszystkich wymaganych manewrów egzaminacyjnych.
3. W terminie trzech dni roboczych od otrzymania wniosku PZZ zatwierdza poprawnie zgłoszony egzamin i powołuje komisję egzaminacyjną, zwaną dalej KE. Powiadamia wnioskodawcę i zamieszcza na portalu internetowym PZZ (www.pya.org.pl) informację dotyczącą egzaminu.

4. W przypadku niezatwierdzenia egzaminu, wnioskodawca zostaje powiadomiony o przyczynach odrzucenia wniosku.
5. PZZ przesyła zawiadomienie o planowanym egzaminie do Ministerstwa Sportu i Turystyki w terminie co najmniej 7 dni przed jego rozpoczęciem.
6. PZZ przeprowadza egzamin samodzielnie lub zleca wyznaczonemu podmiotowi część procesu egzaminacyjnego.
7. Zmiany dotyczące organizacji egzaminu zatwierdza PZZ. Przed datą rozpoczęcia egzaminu informuje o nich wnioskodawcę oraz Ministerstwo Sportu i Turystyki. PZZ zamieszcza informacje o zmianach na portalu internetowym PZZ (www.pya.org.pl).
8. W terminie do 7 dni od daty zakończenia egzaminu PZZ przekazuje kopie wymaganych dokumentów egzaminacyjnych do Ministerstwa Sportu i Turystyki.

ROZDZIAŁ III TRYB POWOŁYWANIA EGZAMINATORÓW PZZ

1. Egzaminator PZZ jest powoływany na podstawie następujących dokumentów złożonych do Biura PZZ:
  - 1) zgłoszenia egzaminatora, stanowiącego załącznik nr 1 do niniejszej instrukcji,
  - 2) kopii dokumentu potwierdzającego posiadanie tytułu zawodowego trenera lub instruktora sportu nadanego przez ministra właściwego do spraw kultury fizycznej lub akademie wychowania fizycznego lub kopii patentu instruktora Polskiego Związku Żeglarskiego,
  - 3) kopii patentu co najmniej żeglarza jachtowego,
  - 4) kopii dokumentu potwierdzającego co najmniej wykształcenie średnie,
  - 5) kopii dokumentów potwierdzających staż rejsów i staż szkoleniowo-egzaminacyjny odbyty po uzyskaniu tytułu zawodowego trenera lub instruktora sportu lub patentu instruktora Polskiego Związku Żeglarskiego i w okresie ostatnich 3 lat, staż jest liczony wstecz od daty złożenia dokumentacji.
2. Dokumentami potwierdzającymi staż są:
  - 1) dokumenty z wpisaną datą rozpoczęcia i zakończenia rejsu na jachtach wraz z wymiarem godzin pływania, w tym:
    - a) poświadczone przez armatora jachtu karty rejsów oraz poświadczone przez kapitana jachtu opinie z rejsów, wg przykładowych wzorów stanowiących załączniki nr 2 i 3 do niniejszej instrukcji,
    - b) poświadczone przez armatora jachtu zaświadczenia o odbyciu rejsu śródlądowego,
    - c) inne odpowiednie dokumenty poświadczające staż w rejsach, w przypadku gdy armator jest jednocześnie kapitanem należy dodatkowo przestawić kopię dokumentu rejestracyjnego jachtu lub oświadczenie o własności jachtu,
  - 2) dokumenty potwierdzające staż szkoleniowo-egzaminacyjny, wg przykładowego wzoru stanowiącego załącznik nr 4 do niniejszej instrukcji, w tym:
    - a) oświadczenie organizatora szkolenia, że dana osoba prowadziła szkolenia w zakresie uprawiania turystyki wodnej, w oświadczeniu należy podać termin i liczbę godzin przeprowadzonego przez daną osobę szkolenia, oświadczenie podpisuje osoba upoważniona do reprezentacji organizatora szkolenia,
    - b) oświadczenie organizatora egzaminu, że dana osoba przeprowadzała egzamin na uprawnienia do uprawiania turystyki wodnej, w oświadczeniu należy podać rodzaje, terminy i numery egzaminów, które dana osoba przeprowadzała, oświadczenie podpisuje osoba upoważniona do reprezentacji organizatora egzaminu, lub kopie protokołów egzaminów, które dana osoba przeprowadzała, protokoły powinny zawierać informacje o dacie i numerze egzaminu oraz wykaz kadry egzaminatorów,

- c) inne odpowiednie dokumenty poświadczające staż szkoleniowo-egzaminacyjny.
3. Dokumenty wymienione w pkt. 2.1)c) i 2.2)c) mogą wydłużyć czas weryfikacji instruktora na egzaminatora PZZ, na co nie przysługuje prawo składania zażalenia.
  4. Oświadczenie własne dotyczy wyłącznie:
    - 1) wymagań określonych w § 3 ust. 1 pkt. 5 rozporządzenia o którym mowa w pkt. 3 wstępu do niniejszej instrukcji;
    - 2) dokumentów poświadczających staż szkoleniowo-egzaminacyjny w przypadku gdy osoba, która prowadziła szkolenia w zakresie uprawiania turystyki wodnej lub przeprowadzała egzamin na uprawnienia do uprawiania turystyki wodnej jest jednocześnie osobą upoważnioną do reprezentacji organizatora szkolenia/egzaminu.
  6. Osobą odpowiedzialną za powoływanie egzaminatorów PZZ jest wiceprezes PZZ właściwy ds. szkolenia.
  7. Weryfikacja dokumentacji i powołanie na egzaminatora PZZ następuje w terminie do jednego miesiąca od daty otrzymania prawidłowej dokumentacji.
  8. W przypadku braków w nadesłanym zgłoszeniu lub dokumentacji wiceprezes PZZ właściwy ds. szkolenia za pośrednictwem Biura PZZ wzywa instruktora do uzupełnienia braków.
  9. W przypadku weryfikacji ze skutkiem negatywnym instruktor ma prawo odwołania się do Zarządu PZZ. Decyzja Zarządu jest ostateczna.
  10. Egzaminatorzy PZZ przechodzą obowiązkowe unifikacje na koszt własny.

ROZDZIAŁ IV TRYB POWOŁYWANIA KOMISJI EGZAMINACYJNEJ

1. KE jest powoływana przez PZZ z uwzględnieniem otrzymanego wniosku. W skład KE wchodzi egzaminatorzy PZZ. PZZ zastrzega sobie prawo do zmiany składu osobowego proponowanej KE.
2. W skład KE wchodzi co najmniej:
  - 1) przewodniczący KE,
  - 2) sekretarz KE.
3. W skład KE mogą wchodzić dodatkowo członkowie w liczbie od 1 do 3.
4. Każdy egzaminator PZZ musi posiadać:
  - 1) staż rejsów i staż szkoleniowo-egzaminacyjny aktualny na dzień przeprowadzania egzaminu,
  - 2) ważną polisę OC w zakresie wykonywanych obowiązków.

ROZDZIAŁ V ZADANIA I OBOWIĄZKI KOMISJI EGZAMINACYJNEJ

1. KE ma obowiązek stawienia się na egzaminie w pełnym składzie.
2. Przewodniczący KE jest odpowiedzialny za bezpieczeństwo na egzaminie oraz jego prawidłową organizację i przebieg. Podczas egzaminu praktycznego za bezpieczeństwo odpowiedzialny jest członek KE przeprowadzający egzamin.
3. PZZ dostarcza KE test teoretyczny na egzamin.
4. Przewodniczący KE odpowiada za test teoretyczny na przeprowadzanym egzaminie, może użyć innych pytań z bazy pytań zatwierdzonych przez Zarząd PZZ. Test przygotowuje i drukuje na koszt własny, informuje o tym fakcie Biuro PZZ.
5. KE przygotowuje zadanie nawigacyjne zgodnie z wytycznymi PZZ.
6. Test i kartę z poprawnymi odpowiedziami oraz kartę z zadaniem nawigacyjnym wraz z rozwiązaniem sygnuje przewodniczący KE datą, pieczęcią imienną i podpisem.
7. Sekretarz KE drukuje z systemu elektronicznego listę obecności.

8. Sekretarz KE sprawdza przed egzaminem posiadanie przez zdających wymaganych dokumentów i zaświadczeń, do których należą:
  - 1) dokument tożsamości,
  - 2) ważna legitymacja szkolna/studencka (w przypadku osób, które ukończyły 18. rok życia i uiściły opłatę ulgową za egzamin),
    - a) w sytuacji gdy osoba dopuszczona do egzaminu uiści opłatę ulgową za egzamin, a nie okaże ważnej legitymacji szkolnej/studenckiej, nie jest dopuszczana do egzaminu lub, za zgodą KE, uiszcza brakującą kwotę na rachunek bankowy PZZ,
    - b) potwierdzenie uiszczenia brakującej kwoty jest załączane do dokumentacji egzaminacyjnej,
    - c) w przypadku braku zaksięgowania na rachunku bankowym PZZ brakującej kwoty w ciągu 7 dni od dnia egzaminu jej koszt pokrywa podmiot, który złożył wniosek o przeprowadzenie egzaminu i jest odpowiedzialny za obsługę części procesu egzaminacyjnego,
  - 3) pisemna zgoda rodziców lub opiekunów prawnych na uprawianie turystyki wodnej w przypadku osób małoletnich, zawierająca co najmniej imię, nazwisko i datę urodzenia rodzica/opiekuna prawnego, imię, nazwisko i datę urodzenia osoby małoletniej oraz datę i podpis rodzica/opiekuna prawnego, wg przykładowego wzoru stanowiącego załącznik nr 5 do niniejszej instrukcji,
  - 4) dokumenty potwierdzające spełnienie wymagań stażowych tj. odbycie co najmniej dwóch rejsów morskich w łącznym czasie co najmniej 200 godzin żeglugi (w przypadku egzaminu na patent jachtowego sternika morskiego),
  - 5) potwierdzenie uiszczenia opłaty egzaminacyjnej (odpowiednia adnotacja na liście obecności lub potwierdzenie przelewu).
9. Przewodniczący KE podejmuje decyzję o dopuszczeniu do egzaminu zgłoszonych osób oraz o rozpoczęciu egzaminu. W przypadku decyzji negatywnej lub wprowadzeniu koniecznych zmian w organizacji egzaminu informuje o tym KE oraz zgłoszone osoby. O podjętych decyzjach wraz z uzasadnieniem niezwłocznie informuje PZZ.
10. KE sprawdza tożsamość osób dopuszczonych do egzaminu przed egzaminem teoretycznym i praktycznym. Każda z egzaminowanych osób składa przy tym podpis na liście obecności.
11. Po zakończonym egzaminie przewodniczący lub sekretarz KE zatwierdza egzamin i generuje z systemu elektronicznego dokumenty poegzaminacyjne i je drukuje. KE wypełnia dokumenty. Dokumenty w 2 egzemplarzach (w tym co najmniej 1 egzemplarz w oryginale) są wysyłane do Biura PZZ (na adres: Polski Związek Żeglarski, al. ks. J. Poniatowskiego 1, 03-901 Warszawa) listem poleconym priorytetowym pierwszego dnia roboczego po zakończonym egzaminie.
12. W dniu zakończenia egzaminu przewodniczący lub sekretarz KE generuje i drukuje zaświadczenia o zdaniu egzaminu. Zaświadczenie o zdaniu egzaminu otrzymuje osoba, która ukończyła egzamin z wynikiem pozytywnym.

ROZDZIAŁ VI ZASADY PRZEPROWADZANIA EGZAMINU

1. Przed rozpoczęciem egzaminu przewodniczący KE przekazuje egzaminowanym informacje o zasadach obowiązujących podczas egzaminu.
2. Egzamin składa się z części teoretycznej i praktycznej.
3. Egzaminowany ma prawo uczestniczyć w obydwu częściach egzaminu bez względu na wynik pierwszej z nich.
4. Warunkiem zdania egzaminu jest uzyskanie ocen pozytywnych z obydwu części.
5. Egzamin teoretyczny jest przeprowadzany w formie pisemnej.
6. Zdających ocenia się na zasadzie: wynik pozytywny (POZ), wynik negatywny (NEG).

Instrukcja PZZ nr 1/2016 w sprawie przeprowadzania egzaminów na patenty żeglarskie
Uchwała nr 325/Z/XXXVII Zarządu PZZ z dn. 16.02.2016 r. ze zmianami wprowadzonymi
Uchwałą nr 393/Z/XXXVII Zarządu PZZ z dn. 14.06.2016 r.
Uchwałą nr 412/Z/XXXVII Zarządu PZZ z dn. 10.08.2016 r.
Uchwałą nr 467/Z/XXXVII Zarządu PZZ z dn. 14.02.2017 r.
Uchwałą nr 85/Z/XXXVIII Zarządu PZZ z dn. 07.09.2017 r.
Uchwałą nr 322/Z/XXXVIII Zarządu PZZ z dn. 07.12.2018 r.
Uchwałą nr 597/Z/XXXVIII Zarządu PZZ z dn. 07.05.2020 r.
Uchwałą nr 88/Z/XXXIX Zarządu PZZ z dn. 03.02.2022 r.
Uchwałą nr 138/Z/XXXIX Zarządu PZZ z dn. 07.04.2022 r.
Uchwałą nr 304/Z/XXXIX Zarządu PZZ z dn. 30.03.2023 r.
Uchwałą nr 374/Z/XXXIX Zarządu PZZ z dn. 27.07.2023 r.
Uchwałą nr 403/Z/XXXIX Zarządu PZZ z dn. 09.11.2023 r.

strona 4 z 6

7. Egzamin teoretyczny ma formę testu jednokrotnego wyboru z 75. pytaniami. Na patent jachtowego sternika morskiego poza testem, egzaminowany rozwiązuje zadanie nawigacyjne. Za pozytywny wynik egzaminu teoretycznego uważa się uzyskanie przez egzaminowanego 65. prawidłowych odpowiedzi w teście oraz prawidłowe wykonanie zadania nawigacyjnego. Egzaminowany ma 90 minut na udzielenie odpowiedzi na patent żeglarza jachtowego oraz 120 minut na udzielenie odpowiedzi i rozwiązanie zadania nawigacyjnego na patent jachtowego sternika morskiego.
8. Egzaminowany zaznacza na arkuszu odpowiedzi jedną odpowiedź prawidłową stawiając znak X. W przypadku zaznaczenia odpowiedzi nieprawidłowej, znak X zakreśla kółkiem i podpisuje się obok. Ponownie zaznacza prawidłową odpowiedź znakiem X.
9. Część praktyczna egzaminu obejmuje wykonanie elementów określonych na podstawie zakresu wymagań egzaminacyjnych przez KE.
10. Za pozytywny wynik egzaminu praktycznego uważa się prawidłowe i bezpieczne wykonanie wszystkich elementów wskazanych do wykonania. W trakcie części praktycznej egzaminu dopuszcza się jednokrotne powtórzenie źle wykonanego elementu.
11. Osoba, która nie przystąpiła do egzaminu w wyznaczonym czasie, a uiściła opłatę egzaminacyjną, może przystąpić do niego w innym terminie, o czym informuje Biuro PZZ trzy dni robocze przed terminem planowanego egzaminu.

ROZDZIAŁ VII ZASADY GENEROWANIA TESTÓW EGZAMINACYJNYCH I UKŁADANIA ZADAŃ NAWIGACYJNYCH

1. Testy egzaminacyjne są generowane z zatwierdzonej przez Zarząd PZZ bazy pytań egzaminacyjnych wprowadzonej do Elektronicznego systemu obsługi egzaminów na patenty żeglarskie.
2. Generowanie pytań do formularza testu egzaminacyjnego jest losowe i odbywa się według niżej opisanych zasad.
3. Test na patent żeglarza jachtowego obejmuje siedem grup tematycznych:
  - 1) **Budowa jachtów**
10 pytań do formularza egzaminacyjnego
  - 2) **Teoria żeglowania**
10 pytań do formularza egzaminacyjnego
  - 3) **Zasady eksploatacji oraz manewrowania jachtem pod żaglami i na silniku**
pytań do formularza egzaminacyjnego
  - 4) **Podstawy locji i pomoce nawigacyjne**
10 pytań do formularza egzaminacyjnego
  - 5) **Wiadomości z zakresu ratownictwa wodnego**
10 pytań do formularza egzaminacyjnego
  - 6) **Wiadomości z zakresu meteorologii**
10 pytań do formularza egzaminacyjnego
  - 7) **Podstawowe przepisy prawa drogi na morskich i śródlądowych drogach wodnych. Ochrona wód przed zanieczyszczeniem. Etykieta jachtowa.**
15 pytań do formularza egzaminacyjnego.
4. Test na patent jachtowego sternika morskiego obejmuje osiem grup tematycznych:
  - 1) **Jachty żaglowe morskie**
10 pytań do formularza egzaminacyjnego
  - 2) **Locja**
7 pytań do formularza egzaminacyjnego

- 3) **Nawigacja**
8 pytań do formularza egzaminacyjnego
  - 4) **Meteorologia**
10 pytań do formularza egzaminacyjnego
  - 5) **Sygnalizacja i łączność**
10 pytań do formularza egzaminacyjnego
  - 6) **Ratownictwo**
10 pytań do formularza egzaminacyjnego
  - 7) **Planowanie rejsów**
10 pytań do formularza egzaminacyjnego
  - 8) **Podstawowe przepisy prawa drogi na morskich i śródlądowych drogach wodnych**
10 pytań do formularza egzaminacyjnego.
5. Komisja PZZ właściwa ds. szkolenia przygotowuje zasady układania zadań nawigacyjnych oraz udostępnia egzaminatorom PZZ przykładowe zadania nawigacyjne na patent jachtowego sternika morskiego.

ROZDZIAŁ VIII ZALECENIA NIEOBOWIĄZKOWE

W trakcie wykonywania obowiązków w KE egzaminatorzy PZZ powinni zakładać oznakowane elementy ubrania zgodnie z wzorem ustalonym przez właściwy wydział Biura PZZ. Egzaminatorzy PZZ mogą ich używać przy innych czynnościach szkolenia żeglarskiego.

ROZDZIAŁ IX POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Prawo interpretacji instrukcji i wydawania dodatkowych szczegółowych wytycznych przysługuje komisji PZZ właściwej ds. szkolenia.
2. Niniejsza instrukcja wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2016 r.

Załączniki:

1. Zgłoszenie egzaminatora.
- 2a. Karta rejsu – wersja polska.
- 2b. Karta rejsu – wersja polsko-angielska.
- 3a. Opinia z rejsu – wersja polska.
- 3b. Opinia z rejsu – wersja polsko-angielska.
4. Oświadczenie o stażu szkoleniowym i egzaminacyjnym.
5. Oświadczenie zgoda rodziców/opiekunów prawnych.